

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 grudnia 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. stwierdził, że E. J. jako pracownik u płatnika składek PPHU (...) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu w okresie od dnia 1 października 2013 roku do dnia 31 października 2013 roku z podstawą wymiaru 1620 złotych.

W uzasadnieniu wskazano, że z dokumentów zewidencjonowanych w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS wynika, że płatnik składek zgłosił wnioskodawczynię do ubezpieczeń społecznych od dnia 1 października 2013 roku w dniu 4 października 2013 roku oraz wyrejestrował z ubezpieczeń z dniem 1 listopada 2013 roku zgodnie ze świadectwem pracy. W ocenie organu rentowego została zawarta umowa o pracę dla pozorera tzn. przy składaniu oświadczeń woli obie strony miały świadomość, że określona osoba w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a druga strona określona jako pracodawca nie będzie z tej pracy korzystać. Zamierzone krótkotrwałe nawet poparte wymaganiami, ale formalnymi dokumentami (umowa o pracę, zaświadczenie lekarskie, formularze zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych) rzekome zatrudnienie z wynagrodzeniem, które nie zostało wypłacone za okres 12 miesięcy poprzedzających niezdolność do pracy świadczą co jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego o chęci pozyskania świadczenia z ubezpieczenia społecznego, a nie o zamiarze podjęcia i kontynuowania pracy.

(decyzja – k. 55-59 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Odwołanie od w/w decyzji wniosła E. J. zaskarżając ją w całości i wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że jako pracownik u płatnika składek PPHU (...) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu w okresie od dnia 1 października 2013 roku do dnia 31 października 2013 roku z podstawą wymiaru 1620 złotych.

W uzasadnieniu wskazała, że w styczniu 2014 roku została przeprowadzona kontrola zasadności jej zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia u płatnika PPHU (...) na podstawie umowy o pracę za okres od dnia 1.10.2013 – 31.10.2013. Jak wskazała skarżąca, w tamtym czasie ZUS Inspektorat w P. nie wydał w 2014 roku decyzji negującej i podważającej jej zatrudnienie. W ocenie wnioskodawczyni wszczęcie identycznego postępowania i wydanie zaskarżonej decyzji w oparciu o te same dokumenty stanowi naruszenie art. 8 k.p.a. co więcej powtórne badanie zasadności zatrudnienia w opisaney wyżej sytuacji jest bezzasadne i winno zostać umorzone.

(odwołanie – k. 3-4 verte)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie podnosząc argumentację jak w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 5-6)

Postanowieniem z dnia 10 września 2019 roku tutejszy sąd zawiesił postępowanie w sprawie na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c.

(postanowienie – k. 78)

Postanowieniem z dnia 3 lutego 2021 roku tutejszy sąd podjął zawieszony postępowanie.

(postanowienie – k. 84)

Na rozprawie w dniu 15 czerwca 2021 roku pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie i wniosł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, zaś pełnomocnik ZUS wniosł o jego oddalenie. Z kolei zainteresowany płatnik składek przyłączył się do odwołania.

(końcowe stanowiska stron – rozprawa z dnia 15 czerwca 2021 roku e-protokół (...):03:21 – 00:16:52 – płyta CD – k. 115)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

PPHU (...) w zakresie swojej działalności zajmuje się budownictwem, remontami i wykańczaniem wnętrz.

(zeznania wnioskodawczynie na rozprawie w dniu 15 czerwca 2021 roku e-protokół (...):01:12 – 00:03:21 -płyta CD – k. 115 w związku z e-protokół z dnia 14 czerwca 2019 roku 00:03:50 – 00:24:37 – płyta CD – k. 62)

Skarżąca ukończyła kurs z zakresu obsługi kas fiskalnych trwający w okresie od dnia 15 marca 2000 roku do dnia 22 marca 2000 roku oraz kurs z zakresu pracy z komputerem odbywający się w okresie od dnia 14 marca 2000 roku do dnia 13 kwietnia 2000 roku.

(zaświadczenia – k. 13-16 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Z przedłożonego zaświadczenia lekarskiego z dnia 30 września 2013 roku wynikało, że wnioskodawczynie była zdolna do podjęcia pracy.

(orzeczenie lekarskie – k. 21 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W dniach 1 października 2013 roku – 2 października 2013 roku skarżąca odbyła szkolenie BHP- instruktaż ogólny i stanowiskowy.

(zeznania wnioskodawczynie na rozprawie w dniu 15 czerwca 2021 roku e-protokół (...):01:12 – 00:03:21 -płyta CD – k. 115 w związku z e-protokół z dnia 14 czerwca 2019 roku 00:03:50 – 00:24:37 – płyta CD – k. 62, karta szkolenia wstępnego – k. 19-20 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Potrzeba zatrudnienia wnioskodawczynie wynikała z trudności w życiu rodzinnym płatnika składek.

(zeznania płatnika składek na rozprawie w dniu 15 czerwca 2021 roku e-protokół (...):01:12 – 00:03:21 -płyta CD – k. 115 w związku z e-protokół z dnia 14 czerwca 2019 roku 00:24:37 – 00:37:13 – płyta CD – k. 62)

Skarżąca pracowała jako pracownik biurowy w przedmiotowej firmie, w siedzibie mieszczącej się w domu płatnika w godzinach od 10 do 14.

(zeznania wnioskodawczynie na rozprawie w dniu 15 czerwca 2021 roku e-protokół (...):01:12 – 00:03:21 -płyta CD – k. 115 w związku z e-protokół z dnia 14 czerwca 2019 roku 00:03:50 – 00:24:37 – płyta CD – k. 62)

Jednocześnie wnioskodawczynie nadal pracowała w zakładzie fryzjerskim, którego jest właścicielem.

(zeznania wnioskodawczynie na rozprawie w dniu 15 czerwca 2021 roku e-protokół (...):01:12 – 00:03:21 -płyta CD – k. 115 w związku z e-protokół z dnia 14 czerwca 2019 roku 00:03:50 – 00:24:37 – płyta CD – k. 62, zeznania świadka P. S. na rozprawie w dniu 10 września 2019 roku e-protokół (...):03:43 – 00:09:05 – płyta CD – k. 77)

Wnioskodawczynie nie miała pisemnego zakresu obowiązków. Wykonywała czynności zlecane jej na bieżąco (rano każdego dnia ustalany był kierunek jej pracy) przez płatnika takie jak między innymi: rozwożenie ulotek, pozyskiwanie klientów.

(zeznania wnioskodawczynie na rozprawie w dniu 15 czerwca 2021 roku e-protokół (...):01:12 – 00:03:21 -płyta CD – k. 115 w związku z e-protokół z dnia 14 czerwca 2019 roku 00:03:50 – 00:24:37 – płyta CD – k. 62, zeznania płatnika składek na rozprawie w dniu 15 czerwca 2021 roku e-protokół (...):01:12 – 00:03:21 -płyta CD – k. 115 w związku z e-protokół z dnia 14 czerwca 2019 roku 00:24:37 – 00:37:13 – płyta CD – k. 62)

W trakcie pracy płatnik kontaktował się ze swoimi pracownikami, w tym również z wnioskodawczynią za pośrednictwem telefonu służbowego.

(zeznania wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 15 czerwca 2021 roku e-protokół (...):01:12 – 00:03:21 -płyta CD – k. 115 w związku z e-protokół z dnia 14 czerwca 2019 roku 00:03:50 – 00:24:37 – płyta CD – k. 62, zeznania płatnika składek na rozprawie w dniu 15 czerwca 2021 roku e-protokół (...):01:12 – 00:03:21 -płyta CD – k. 115 w związku z e-protokół z dnia 14 czerwca 2019 roku 00:24:37 – 00:37:13 – płyta CD – k. 62)

Wnioskodawczyni jeździła do klientów firmy płatnika i wypełniała obowiązki służbowe. Rozmawiała z klientami np. o wycenie prac, czy wynajęciu elementów jak: rusztowania. Przyjeżdżała także z formalnymi sprawami tj. faktury czy projekty do wycenienia materiału.

(zeznania świadka Z. K. na rozprawie w dniu 14 czerwca 2019 roku e-protokół (...):00:12 – 01:06:02 – płyta CD – k. 62, zeznania świadka R. A. na rozprawie w dniu 14 czerwca 2019 roku e-protokół (...):06:02 – 01:09:02 – płyta CD – k. 62, zeznania świadka B. P. na rozprawie w dniu 14 czerwca 2019 roku e-protokół (...):09:02 – 01:16:44 – płyta CD – k. 62)

Wnioskodawczyni jeździła także do siedzib potencjalnych klientów płatnika celem ich pozyskania odbywając stosowne rozmowy np. zakup dla firmy płatnika siatki. Z tego spotkania została sporządzona notatka.

(zeznania świadka M. O. na rozprawie w dniu 10 września 2019 roku e-protokół (...):09:05 – 00:14:48 – płyta CD – k. 77)

Za październik 2013 rok skarżąca otrzymała wynagrodzenie w wysokości (kwota do wypłaty) 1195,09 złotych.

(lista płac – k. 23 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Skarżąca była obecna w pracy w październiku 2013 roku – od dnia 1 października 2013 roku do dnia 31 października 2013 roku z wyłączeniem weekendów.

(zeznania wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 15 czerwca 2021 roku e-protokół (...):01:12 – 00:03:21 -płyta CD – k. 115 w związku z e-protokół z dnia 14 czerwca 2019 roku 00:03:50 – 00:24:37 – płyta CD – k. 62, lista obecności – k. 25 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Po rozwiązaniu umowy o pracę z wnioskodawczynią płatnik składek nie zatrudnił nikogo na miejsce gdyż w tamtym czasie (okres zimowy) przebywał więcej w domu niż na budowie. Wdrożył żonę.

(zeznania płatnika składek na rozprawie w dniu 15 czerwca 2021 roku e-protokół (...):01:12 – 00:03:21 -płyta CD – k. 115 w związku z e-protokół z dnia 14 czerwca 2019 roku 00:24:37 – 00:37:13 – płyta CD – k. 62)

W 2013 roku płatnik składek osiągnął przychód w wysokości 472 650,67 złotych.

(wyciąg z księgi przychodów i rozchodów – k. 18)

Z wystawionego w dniu 31 października 2013 roku przez PPHU (...) świadectwa pracy wynikało, że E. J. zatrudniona była we wskazanej firmie w okresie od dnia 1 października 2013 roku do dnia 31 października 2013 roku w wymiarze 1/2 etatu na stanowisku pracownika ds. administracyjno – biurowych. Jednocześnie wskazano, że stosunek pracy ustał na mocy porozumienia stron art. 30 § 1 pkt 1 k.p.

(wykaz zatrudnionych osób – k. 18 verte, zeznania wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 15 czerwca 2021 roku e-protokół (...):01:12 – 00:03:21 -płyta CD – k. 115 w związku z e-protokół z dnia 14 czerwca 2019 roku 00:03:50 – 00:24:37 – płyta CD – k. 62, umowa o pracę – k. 7, świadectwo pracy – k. 9-10, pismo – k. 11 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Po rozwiązaniu umowy o pracę z płatnikiem skarżąca udała się na miesięczne zwolnienie lekarskie i wówczas kwestia podlegania przez nią ubezpieczeniom społecznym z tytułu wskazanego zatrudnienia była badana przez organ rentowy.

(zeznania wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 15 czerwca 2021 roku e-protokół (...):01:12 – 00:03:21 -płyta CD – k. 115 w związku z e-protokół z dnia 14 czerwca 2019 roku 00:03:50 – 00:24:37 – płyta CD – k. 62

W omawianym wyżej przypadku ZUS nie wydał formalnej decyzji, w tamtym czasie tego rodzaju decyzja wydawana była w sytuacji zmiany schematu.

(zeznania świadka K. P. na rozprawie w dniu 14 czerwca 2019 roku e-protokół (...):56:05 – 01:00:12 – płyta CD – k. 62)

Organ rentowy może weryfikować decyzje w sytuacji długotrwałych zwolnień. W sytuacji braku dysponowania nowymi dowodami decyzja nie powinna być zmieniona. Nie ma również wyznaczonego czasu kiedy to powinny pojawiać się nowe okoliczności.

(zeznania świadka E. S. na rozprawie w dniu 14 czerwca 2019 roku e-protokół (...):41:53 – 00:56:05 – płyta CD – k. 62)

Obecnie skarżąca korzysta z zasiłków chorobowych z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej.

(zeznania świadka B. N. na rozprawie w dniu 10 września 2019 roku e-protokół (...):14:48 – 00:26:57 – płyta CD – k. 77)

Decyzją z dnia 16 kwietnia 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. na podstawie art. 83, 83a ust.2, art. 83 b ust. 1 , art. 123 ustawy z dnia 10.1998 o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 61a ust.1 i art. 157 kpa po rozpatrzeniu wniosku E. J. z dnia 28.03.2019 r w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji , odmówił wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji nr (...) z dnia 21.12.2018 r o niepodleganiu obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu E. J. z tytułu wykonywania umowy o pracę na rzecz (...) W. D. w okresie 1.10.2013 – 31.10.2013. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że art. 83a ust. 2 ograniczył możliwość wszczęcia postępowania w sprawie nieważności decyzji, ale wyłącznie w sytuacji gdy nie zostało od nich wniesione odwołanie. Z uwagi na fakt, że toczy się odwołanie dotyczące decyzji z dnia 21.12.2018 r , brak jest podstaw do wszczęcia postępowania.

(decyzja – okoliczność bezsporna)

Od w/w decyzji odwołanie wniosła skarżąca.

(odwołanie – k. 3-6 w aktach sprawy o sygn. VIII U 2844/19 załączonych do sprawy)

Wyrokiem z dnia 30 października 2019 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VIII U 2844/19 Sąd Okręgowy w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu w dniu 25 października 2019 roku na rozprawie sprawy z odwołania E. J. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. o stwierdzenie nieważności decyzji o podleganiu ubezpieczeniu na skutek odwołania od decyzji z dnia 16 kwietnia 2019 roku w pkt. 1 oddalił odwołanie.

(wyrok z uzasadnieniem – k. 39, k. 42-45 w aktach sprawy o sygn. VIII U 2844/19 załączonych do sprawy)

Apelację od w/w wyroku wniosła odwołująca E. J..

(apelacja – k. 48-52 w aktach sprawy o sygn. VIII U 2844/19 załączonych do sprawy)

Wyrokiem z dnia 30 września 2020 roku wydanym w sprawie o sygn. akt III AUa 1841/19 Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 września 2020 r. w Ł. sprawy E. J. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. o stwierdzenie nieważności decyzji o podleganiu

ubezpieczeniu na skutek apelacji E. J. od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 30 października 2019 r. sygn. akt VIII U 2844/19 oddalił apelację.

(okoliczność bezsporna)

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie powołanych dokumentów, których wartości dowodowej nie kwestionowała żadna ze stron, a i Sąd nie znalazł powodów by czynić to z urzędu, w tym na podstawie załączonych do sprawy akt organu rentowego oraz akt o sygn. VIII U 2844/19, a nadto na podstawie zeznań świadków, wnioskodawczyni i płatnika składek, uznając je w całości za wiarygodne. Sąd dał wiarę powołanym dowodom, z których wprost wynika faktyczne świadczenie pracy przez wnioskodawczynię w ramach stosunku pracy zawartego z płatnikiem na okres od dnia 1 października 2013 roku do dnia 31 października 2013 roku. Wersja zdarzeń przedstawiona przez skarżącą i płatnika składek znajduje odzwierciedlenie w dokumentacji zebranej w sprawie i w zeznaniach świadków.

Z osobowych źródeł dowodowych wprost bowiem wynika na czym polegała praca skarżącej, a dowody te korelują z załączonymi przez płatnika dokumentami pochodzącymi z badanego okresu. Wnioskodawczyni zatrudniona była bowiem na stanowisku pracownika ds. administracyjno – biurowych. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci: listy obecności, listy płac stanowią wiarygodne źródło informacji na temat faktycznego wykonywania przez skarżącą w spornym okresie pracy. Stanowią one dowód, iż wykonywanie pracy odbywało się w ściśle określonym miejscu i czasie wskazanym przez płatnika składek.

W istocie jak wynika z zeznań skarżącej nie miała ona pisemnego zakresu obowiązków, jednakże wykonywała czynności zlecane jej przez płatnika w drodze bieżących poleceń. Z kolei w czasie pracy płatnik składek kontaktował się z wnioskodawczynią za pośrednictwem telefonu służbowego. W istocie biorąc pod uwagę zeznania powołanych w sprawie świadków: Z. K., R. A. oraz B. P. tutejszy sąd miał na uwadze, iż nie potrafili oni dokładnie wskazać (jedynie z przybliżeniem) kiedy dokładnie widzieli wnioskodawczynię gdy przyjeżdżała do nich celem wykonania powierzonych jej przez płatnika obowiązków pracowniczych. Jednakże uwzględniając fakt, iż sporny w niniejszej sprawie jest okres zatrudnienia skarżącej od dnia 1 października 2013 roku do dnia 31 października 2013 roku tak odległy z punktu widzenia daty zaskarżonej decyzji, pewnego rodzaju luki, które wytworzyły się w pamięci świadków zdają się być czymś oczywistym i nie stanowią przeszkody w ocenie sądu do przyznania waloru wiarygodności ich twierdzeniom w zakresie rodzaju i charakteru czynności wykonywanych przez odwołującą w ramach umowy zawartej z płatnikiem.

Ponadto Sąd zważył, że decyzja o zatrudnieniu wnioskodawczyni była racjonalna. Płatnik składek wyjaśnił, że potrzeba zatrudnienia wnioskodawczyni wynikała z problemów rodzinnych, które obecne były w jego życiu w tamtym czasie.

Na tle powyższych okoliczności, podkreślić należy, że na uzasadnienie swojej wersji Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie przedstawił w toku procesu żadnych dowodów, które podważyłyby wartość dowodową zeznań wnioskodawczyni, płatnika i świadków, jak również nie kwestionował załączonych do akt sprawy dokumentów. Organ rentowy jest stroną postępowania, która, jak każda strona procesu, jest zobligowana do wykazania twierdzeń, z których wywodzi skutki prawne (art. 232 k.p.c.). W postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych organ rentowy ma pozycję strony (art. 477¹⁰ § 1 k.p.c.), więc powinien przejawiać odpowiednią aktywność dowodową, w przeciwnym razie ponosi negatywne skutki prawne swej bierności, polegające zwłaszcza na zmianie wydanej decyzji. (vide wyrok SA w Katowicach z dnia 19.11.2013 r., III AUa 2476/12, opubl. LEX nr 1394193).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie w świetle zgromadzonego materiału dowodowego, zasługuje na uwzględnienie i powoduje zmianę zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią art.6 ust.1 punkt 1, art.8 ust.1 i art.11 ust.1 i art.12 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2021.0.423 t.j.) pracownicy, to jest osoby pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Definicja pracownika na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych została zawarta w przepisie art.8 ust.1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, iż za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Pojęcie stosunku pracy o jakim mowa w art.8 ust.1 ww. ustawy jest równoznaczne z pojęciem stosunku pracy definiowanym przez art. 22 k.p. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 r., I UK 296/04, OSNP 2006/9-10/157).

W świetle art. 22 § 1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem a pracodawca do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste (nie może on wyręczyć się w pracy inną osobą) i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Dla stwierdzenia cechy podporządkowania typu pracowniczego z reguły wskazuje się na takie elementy jak: określony czas pracy i określone miejsce wykonywania czynności, podpisywania list obecności, podporządkowanie pracownika regulaminowi pracy oraz poleceniom kierownictwa co do miejsca czasu i sposobu wykonywania pracy oraz obowiązek wykonywania poleceń przełożonych.

Wskazać należy, że stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok SA w Lublinie z 17.01.2006 r. III AUa 433/2005, Wspólnota (...)).

Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok SN z 18.10.2005 r., II UK 43/05, OSNAPiUS 2006/15 – 16/251).

Umowa o pracę wywołuje zatem nie tylko skutki bezpośrednie, dotyczące wprost wzajemnych relacji między pracownikiem i pracodawcą, lecz także dalsze, pośrednie, w tym w dziedzinie ubezpieczeń społecznych, kształtując stosunek ubezpieczenia społecznego, w tym wysokość składki, co w konsekwencji prowadzi do uzyskania odpowiednich świadczeń. Oznacza to, że ocena postanowień umownych może i powinna być dokonywana także z punktu widzenia prawa ubezpieczeń społecznych, a więc nie tylko z punktu widzenia interesu pracownika (ubezpieczonego), ale także interesu publicznego.

Według art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, Zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek.

W niniejszej sprawie jak wynika z wystawionego w dniu 31 października 2013 roku przez PPHU (...) świadectwa pracy, E. J. zatrudniona była we wskazanej firmie w okresie od dnia 1 października 2013 roku do dnia 31 października 2013 roku w wymiarze 1/2 etatu na stanowisku pracownika ds. administracyjno – biurowych. Jednocześnie wskazano, że stosunek pracy ustał na mocy porozumienia stron art. 30 § 1 pkt 1 k.p.

Ważność tej umowy została zakwestionowana przez organ rentowy, który zarzucił stronom umowy, że przy składaniu oświadczeń woli miały świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a druga strona określona jako pracodawca nie będzie z tej pracy korzystać. Co więcej jak wskazał ZUS za pozornością zatrudniania świadczyć miało to, iż przerywa ono ciągłość podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej oraz zadeklarowanie w miesiącu listopadzie 2013 roku bardzo wysokiej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe stanowiące podstawę wymiaru zasiłku zgodnie z art. 36 w związku z art. 48 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

W świetle całokształtu dostępnego materiału dowodowego, przedmiotowa umowa o pracę nie została zawarta dla pozorów, jest ważna i nie ma do niej zastosowania przepis art. 83 k.c., ani też nie jest ona sprzeczna z zasadami współzycia społecznego oraz nie zmierza do obejścia prawa w świetle art. 58 k.c.

W myśl art. 58. § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Zgodnie z § 2 art. 58 k.c., nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego.

Zgodnie z treścią art. 83 k.c. w związku z art. 300 k.p. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Złożenie oświadczenia woli dla pozorów oznacza, że osoba oświadczająca wolę nie chce, aby powstały skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składanym przez nią oświadczeniem. Inaczej mówiąc strony niejako udają, że dokonują jakiejś czynności prawnej np. zawierają umowę o pracę. Pozorność jest zatem wadą oświadczenia woli polegającą na świadomej, a przy tym ujawnionej wobec adresata i przez niego aprobowanej, niezgodności pomiędzy treścią złożonego oświadczenia woli, dostępną dla innych uczestników obrotu, a rzeczywistą wolą osoby składającej to oświadczenie. Pozorne oświadczenie woli ma miejsce wówczas gdy jest skierowane do adresata. Wada tego oświadczenia polega na niezgodności między aktem woli a jej przejawem na zewnątrz (art. 83 § 1 k.c.).

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, na co Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę, że nie jest skuteczna w sferze prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego tylko taka umowa o pracę, która nie wiąże się z faktycznym wykonywaniem tej umowy, a zgłoszenie do ubezpieczenia następuje tylko pod pozorem istnienia tytułu ubezpieczenia w postaci zatrudnienia. Chodzi tu zatem o "fikcyjne" zawarcie umowy, gdzie następuje zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego jako pracownika osoby, która w rzeczywistości pracy nie świadczyła (wyrok SN z 16.03.1999r. II UKN 512/98, OSNAPiUS 2000/ 9/ 36; wyrok SN z 28.02.2001r. II UKN 244/00, OSNAPiUS 2002/ 20/496; wyrok SN z 17.12.1996 r. II UKN 32/96, OSNAPiUS 1997/15/ 275; wyrok SN z 4.08. 2005 r. II UK 320/04, OSNAPiUS 2006/ 7-8/122; wyrok SN z 25.01.2005 r. II UK 141/04, OSNAPiUS 2005/ 15/ 712).

Tytułem do ubezpieczenia, z którym przepisy ubezpieczeń społecznych łączą podleganie ubezpieczeniu i prawo do świadczeń, jest zatrudnienie jako wykonywanie pracy w ramach stosunku pracy. Istotne jest, czy strony miały realny zamiar zobowiązania się – przez pracownika do wykonywania pracy, a pracodawcy do przyjmowania tego świadczenia i dawania wynagrodzenia oraz to czy zamiar taki został w rzeczywistości zrealizowany.

W świetle poczynionych ustaleń zdaniem Sądu nie można mówić o pozorności oświadczeń woli w zawarciu umów o pracę. Postępowanie dowodowe wykazało bowiem, że wnioskodawczyni pracę podjęła i ją świadczyła, a pracodawca – świadczenie to przyjmował, płacąc umówione wynagrodzenie.

Zdaniem Sądu analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że ubezpieczona na rzecz płatnika składek w spornym okresie wykonywała umówioną pracę. Przy wykonywaniu obowiązków była bezpośrednio podporządkowana płatnikowi składek. Z zeznań wnioskodawczyni oraz powołanych w sprawie świadków: Z. K., R. A., B. P., M. O. jednoznacznie wynika, że ubezpieczona wykonywała szereg czynności takich jak: pozyskiwanie potencjalnych klientów czy wykonywanie powierzonych czynności służbowych powiązanych z jazdą do klienta zgodnie z poleceniami płatnika (pomimo formalnie braku sporządzenia pisemnego zakresu obowiązków) w ustalonym czasie pracy, za co otrzymywała wynagrodzenie. Tym samym stała i osobiste wykonywanie pracy przez skarżącą w spornym okresie nie budzi zastrzeżeń.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 74/10 (Lex numer 653664) stwierdzono zaś, że podstawą ubezpieczenia społecznego jest rzeczywiste zatrudnienie, a nie sama umowa o pracę (art. 22 k.p., art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1 w/w ustawy). Umowa o pracę nie jest czynnością wyłącznie kauzalną, gdyż w zatrudnieniu pracowniczym chodzi o wykonywanie pracy. Brak pracy podważa sens istnienia umowy o pracę. Innymi słowy jej formalna strona, nawet połączona ze zgłoszeniem do ubezpieczenia społecznego, nie stanowi podstawy takiego ubezpieczenia.

W sprawie niniejszej zostały stwierdzone elementy świadczące o tym, iż ubezpieczona wykonywała pracę na podstawie spornej umowy o pracę i łączył ją z płatnikiem stosunek pracy.

Zostało też wykazane, co również jest składnikiem stosunku pracy, podporządkowanie wnioskodawczyni poleceniom pracodawcy. Ustawodawca zastrzegł w przepisie art. 22 § 1 k.p., że pracownik wykonuje pracę pod kierownictwem pracodawcy, przy czym nie zdefiniował tej cechy zatrudnienia. W literaturze przedmiotu wyinterpretowano, że kierownictwo pracodawcy przejawia się w poleceniach, podporządkowaniu organizacyjnym oraz podporządkowaniu represywnym i dystrybutywnym. Powyższe niewątpliwie miało miejsce na gruncie rozpatrywanego przypadku. Przede wszystkim należy zwrócić uwagę na to, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdza, że płatnik składek kierował pracą ubezpieczonej gdyż jak sam wskazał, w dniu pracy wnioskodawczyni rano ustalał z nią zakres czynności do wykonania na dany dzień. Jak sam określił w toku zeznań „nadawał kierunek” pracy odwołującej.

Zatrudnienie wnioskodawczyni było również ekonomicznie uzasadnione i oparte na rzeczywistej potrzebie pracodawcy wynikającej z warunków prowadzenia działalności, z drugiej zaś jego osobistych problemów rodzinnych.

Należy też podkreślić, iż stosunek ubezpieczenia był barany przez organ rentowy w 2014 roku i wówczas nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń.

Z powyższych względów, Sąd Okręgowy uznał, że strony były związane umową o pracę, gdyż sporny stosunek prawny nosił konstytutywne cechy umowy o pracę, wynikające z art. 22 § 1 k.p.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku na podstawie art. 98 k.p.c., a wysokość wynagrodzenia pełnomocnika wnioskodawczyni ustalił zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz.265).